

Päätös

Nro 148/2018/1

Dnro ESAVI/295/2018

Annettu julkipanon jälkeen

27.8.2018

ASIA

Sikalan toiminnan laajentaminen, Lapinjärvi

HAKIJA

Yli-Simola Oy
Hirvialhontie 178
07280 Porlammi

Y-tunnus 2341238-2

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Sikala sijaitsee Lapinjärven kunnassa tiloilla Simola, kiinteistötunnus 407-409-30-26 ja Yli-Simola, kiinteistötunnus 407-409-30-20, osoitteessa Hirvialhontie 178, 07280 Porlammi. Uusi emakkosikala rakennetaan nykyisten sikalarakennusten koillispuolelle.

Laajennuksen jälkeen tilalla on 680 emakkopaikkaa, 160 lihasikapaikkaa, 2 160 lihasikapaikkaa, 200 siitossikapaikka ja 3 900 porsaspaikkaa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Toiminta on ympäristölupavelvollinen ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin ja lain liitteen 1 taulukon 1 kohdan 11 a) mukaan.

Hakemuksen mukainen eläinsuoja on ns. direktiivilaitos, koska tilalla on enemmän kuin 2 000 lihasikapaikkaa. Kyseessä on ympäristönsuojelulain 29 §:n 1 momentin perusteella toiminnan olennainen muutos, koska toiminta laajennuksen jälkeen muuttuu direktiivilaitokseksi.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Valtioneuvoston ympäristönsuojelusta antaman asetuksen 1 §:n 2 momentin 11 a) kohdan nojalla aluehallintovirasto on toimivaltainen viranomaisen vähintään 300 täysikasvuisen emakon tai 1 200 lihasi-
an eläinsuojan toimintaa koskevassa asiassa.

Hakemuksen mukainen eläinsuoja on direktiivilaitos, koska siinä on enemmän kuin 2 000 lihasikapaikkaa.

ASIAN VIREILLETULO

Lupahakemus on tullut vireille Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 8.1.2018.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Uudenmaan ympäristökeskus on myöntänyt 3.10.2007 sikalan toiminnan olennaiselle muuttamiselle ja laajentamiselle ympäristöluvan No YS 1258. Ympäristölupa on myönnetty eläinsuojalle, joka on tarkoitettu noin 616 emakolle ja 1 160 lihasialle ja joka sijaitsee Yli-Simolan tilalla (kiinteistötunnus 407-409-0030-0020).

Luvan hakija on tehnyt lietelannan vastaanottosopimuksen seuraavien vastaanottajien kanssa:

M. R:n kanssa Klemettilän tilalle (kiinteistötunnus 142-401-3-64), jonka kokonaispinta-ala on 185,62 hehtaaria. Sopimusaika on 1.12.2017–30.11.2022.

P. R:n kanssa Ali-Markolan tilalle (kiinteistötunnus 142-401-6-71), jonka kokonaispinta-ala on 185,61 hehtaaria. Sopimusaika on 1.12.2017–30.11.2022.

Luvan hakija on tehnyt maanvuokrasopimukset seuraavista tiloista tai niiden osista:

I ja P. M:n kanssa Lapinjärven Porlammin kylässä olevasta tilasta RN:o 32:86 peltoalueeltaan yhteensä 2,35 ha. Vuokra-aika on 26.10.2014–26.10.2019.

S. S:n kanssa Lapinjärven Porlammin kylässä olevasta tilasta RN:o 8:12 peltoalueeltaan yhteensä noin 1 ha. Vuokra-aika on 21.4.2015–21.4.2020.

S. R. T:n kanssa kaksi peltolohkoa Rantala-nimisestä tilasta (kiinteistö-tunnus 407-409-25-52), joiden pinta -alat ovat 0,9 ha ja 0,5 ha. Vuokra-aika on 24.4.2011–31.12.2019.

M. S:n kanssa Lapinjärven Porlammin kylässä olevasta tilasta RN:o 14:18 peltoalueeltaan yhteensä noin 3,52 ha. Vuokra-aika on 14.4.2014–13.4.2019.

Alueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa. Uudenmaan maakuntakaavassa alueelle ei ole osoitettu erityistä käyttötarkoitusta.

Tällöin alue on tarkoitettu erityisesti maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien sivuelinkeinojen käyttöön.

SIJAINNITPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Yleistä

Tilakeskus ja sen laajennus sijaitsevat Lapinjärven kunnassa Porlammin kylässä. Olemassa olevasta tilakeskuksesta on noin 500 m ja tulevasta laajennusrakennuksesta noin 300 m matka Orimattilan kunnan rajalle. Olemassa oleva tilakeskus sijaitsee peltoaukealla. Myös laajennusrakennus sijaitsee peltoaukean reunamilla. Noin 2 km säteellä tilakeskuksesta sijaitsee kaksi muuta suurta sikalaa.

Lannanlevityspellot sijaitsevat Lapinjärvellä, Orimattilassa ja litissä. Nykyiset etälantasäiliöt sijaitsevat Lapinjärvellä. Uusi rakennettava etälantasäiliö sijaitsee litissä.

Lähimmät häiriintyvät kohteet

Olemassa olevan tilakeskuksen lähimmät kaksi ulkopuolista asuinrakennusta sijaitsevat noin 300 m etäisyydellä lounaassa. Näillä naapureilla on omat kaivot, mutta kiinteistöt on myös liitetty kunnan vesihuoltolaitoksen vesijohtoon. Lähin ulkopuolinen asuinrakennus sijaitsee noin 500 m koilliseen uudesta sikalarakennuksesta.

Maaperä

Tilakeskus sijaitsee savikkoalueella. Kallio on noin 4–20 m syvyydellä.

Vesistöt ja pohjavesialueet

Pyhäjärvi sijaitsee lähimmillään noin 1–1,2 km etäisyydellä pohjoisessa tilakeskuksesta ja uudesta sikalarakennuksesta. Koskenkylänjoki virtaa lähimmillään noin 1,3 km etäisyydellä tilakeskuksen länsipuolella. Koskenkylänjokeen laskeva Hiidenoja virtaa lähimmillään noin 100 metrin etäisyydellä tilakeskuksen länsipuolella. Hiidenojaan yhtyvä Hirvialhonoja virtaa lähimmillään noin 100 metrin etäisyydellä tilakeskuksen itäpuolella.

Valkeasuon (0140710) vedenhankintaa varten tärkeä 1. luokan pohjavesialue ja Lusinkallion (0101551) vedenhankintaan soveltuva 2. luokan pohjavesialue sijaitsevat lähimmillään noin 1,5 km etäisyydellä tilakeskuksen itäpuolella.

Maastokartassa uuden rakennettavan sikalarakennuksen läheisyyteen merkityt vesiuomat ovat hakemuksen mukaan kaivettuja metsän kuivatusoja.

HAKEMUKSEN MUKAINEN TOIMINTA

Eläintilat ja tuotanto

Tilan tuotantosuuntana on sianlihan tuotanto.

Tilan nykyisessä sikalassa on 2000 lihasikapaikkaa, 320 emakkopaikkaa, 160 siitossikapaikkaa ja 1 000 porsaspaikkaa. Uusi emakkosikala rakennetaan noin 360 metrin päähän koilliseen nykyisestä sikalasta. Eläinpaikkamäärät laajennuksen jälkeen tilalla ovat 680 emakkopaikkaa, 2 160 lihasikapaikkaa, 200 siitossikapaikkaa ja 3 900 porsaspaikkaa.

Taulukko 1. Sikojen paikkamäärä eri eläinsuojatiloissa (tuleva tilanne):

Eläinpaikat	Nykyinen lihasikala	Nykyinen emakkosikala	Uusi emakkosikala
lihasikoja (teuraspaino < 90 kg)	2160		
siitossikoja	200		
karjuja			4
emakoita porsaineen ($\leq$ 11 vko)			680
vieroitettuja porsaita (5–11 vko)		3 900	

Lihaa tuotetaan laajennuksen jälkeen 725 000 kg vuodessa ja porsaita (30 kg) 13 000 kpl.

Nykyisissä ja rakennettavassa eläinsuojissa on koneellinen ilmanvaihto. Poistohormit sijaitsevat eläinsuojien katoilla n. 7–10 m korkeudella.

Sikoja ruokitaan omalla ja lähialueen tiloilla kasvatetulla rehuviljalla ja härkäpavuilla. Lisäksi tilalle ostetaan elintarviketeollisuuden sivutuotteena syntyviä valkuais- ja energiapitoisia liemirehujia, kuten ohravalkuaisrehua (OVR), heraa, leipomorankkia sekä erilaisia tiivisteitä rehutehtaalta. Rehua kuluu noin 3,9 miljoonaa kiloa vuodessa.

Kuivikkeina käytetään purua noin 500 m³ vuodessa ja olkea noin 130 pyöröpaalia.

Vettä saadaan omasta porakaivosta ja lähteestä. Lisäksi tila on liitetty myös kunnan vesijohtoon.

Lannan ja jätevesien käsittely ja varastointi

Uudessa emakkosikalassa emakot ovat sekä lietelannalla että kuivikepohjalla. Kuivikelannan määräksi on arvioitu noin 10 % emakkosikalassa

muodostuvasta kokonaislantamäärästä. Muissa eläinsuojarakennuksissa lannan poisto perustuu lietelantajärjestelmään.

Tilalla on lietelannan varastointikapasiteettia hakemuksen mukaan yhteensä 12 999 m³. Tilakeskuksessa on nykyisin 3 betonista lietelantasäiliötä tilavuudeltaan 1 300 m³, 2 500 m³ ja 500 m³. Uuden emakkosikalan yhteyteen rakennetaan betoninen 2 500 m³ lietesäiliö. Tilalla on käytössään yksi 1 500 m³ etälietelantasäiliö ja lisäksi rakennetaan uusi 2 700 m³ etälietelantasäiliö. Lietekuilujen hyötytilavuus tulee olemaan uusien liete-kuilujen rakentamisen jälkeen yhteensä 1 999 m³ (huomioitu 90 % kokonais-tilavuudesta, nykyiset 980 m³ ja uudet 1 241 m³).

Yhdessä lietelantasäiliössä (500 m³) käytetään kiinteää katetta (pelti), muissa on kelluva kate (luonnollinen kuorettuma ja olki). Kaikki säiliöt täytetään altapäin. Lietekuilut toimivat padottamalla ja liete tyhjenetään liete-kuilusta imulannan poistojärjestelmällä.

Lietelantasäiliöiden kuormausalue on pinta-alaltaan 45 m² ja tehty tiivistetystä sorasta. Pienimmän lietelantasäiliön kuormausalue on 30 m².

Joutilailla ja tiineytettävillä emakoilla on myös kestokuivitettua (puru/olki) makuu-aluetta, josta syntyy kuivikelantaa. Kuivitetun alueen pinta-ala on 816 m², kuivikepohjan reunojen korkeus on 60 cm ja kuivikkeen paksuus on 60 cm. Kuivikepohjan reunojen ja lattian materiaali on betonia. Kuivikepohja tyhjenetään kerran vuodessa ja kuivikelanta levitetään suoraan pellolle.

Tilalla on myös katettu kuivalantala, jonka pinta-ala on 110 m². Lantalan reunojen korkeus on 120 cm ja ajoluiskan korkeus 35 cm. Lantalan pohja ja seinät ovat betonia ja katto peltiä. Lantalan kuormauslaatta on tiivistettyä mursketta.

Wc-vesiä syntyy uudesta rakennettavasta sikalasta yhteensä noin 30 m³ ja ne johdetaan umpikaivoon. Jätevedet toimitetaan loka-autolla kunnalliselle jätevedenpuhdistamolle. Olemassa olevien sikalarakennusten wc-vedet johdetaan lietelantasäiliöön. Sikalassa käytetään vettä pesemiseen arviolta noin 600 m³.

Lannan ja jätevesien hyödyntäminen

Lannan levitykseen on käytettävissä peltopinta-alaa noin 548 ha, josta omaa peltoa on 169 ha, vuokrateltoa 8 ha ja sopimuspeltoa 371 ha. Lannasta 70 % levitetään 15.4.–25.6. välisenä aikana ja 30 % 20.7.–31.10. välisenä aikana. Lannanlevityspeltoalasta yksi vuokrattu 3,5 ha:n peltoalue sijaitsee osittain Valkeasuon 1. luokan pohjavesialueella.

Liete levitetään pelloille vetoletkumenetelmällä ja veitsimultaimella. Vetoletkumenetelmässä liete siirretään pumppaamalla letkua pitkin säiliöltä pellolla kulkevan traktorin levittimelle.

Kuivikepohja levitetään purkavalla perävaunulla.

Rehujen varastointi

Rehut varastoidaan sisätiloissa tai siiloissa. Viljaa varastoidaan kuivurilla. Rehustamon yhteydessä on viljoille ulkosiilot. Heralle ja muille nestemäisille rehuille on säiliöt sisätiloissa.

Polttoaineet ja kemikaalit

Hakelämpökeskuksessa on Heizomat RHK-AK-300 ketjuarinakattila. Kattila on teholtaan 300 kW ja se käyttää polttoaineenaan haketta noin 350 m³/a. Haketta varastoidaan hakevarastossa. Tilalla on myös varalämmönlähteenä 80 kW öljykattila.

Tilalla on kaksi maanpäällistä yksivaippaista polttoaineen tankkaussäiliötä (5 000 l ja 2 500 l), jotka sijaitsevat betonisella alustalla. Säiliöt on varustettu lukituksella ja laponestolla. Tankkauspaikan päällysteenä on tiivistetty murske.

Kuivurilla on oma maanpäällinen yksivaippainen 600 l polttoainesäiliö, joka sijaitsee betonialustalla ja on varustettu lukituksella ja laponestolaitteella.

Olemassa olevan sikalarakennuksen yhteydessä on maanalainen kaksivaippainen 5 000 l varaöljysäiliö, joka on varustettu lukituksella ja ylitäytön- sekä laponestolaitteilla.

Pelastusviranomaisen on tarkastanut polttoainesäiliöt viimeksi 1.4.2016. Säiliöistä puuttuvat tyyppikilvet. Ne on ilmeisesti poistettu säiliöiden kunnostuksen yhteydessä noin 7 vuotta sitten.

Tilalla käytetään muita öljytuotteita enintään 400 l vuodessa ja ne säilytetään konehallissa. Kasvinsuojeluaineiden varastointimäärä on noin 600 l ja vuosikulutus noin 500 l. Maaleja on varastoituna noin 200 l ja vuosikulutus noin 100 l, Eläinten rehun valmistuksessa käytetään muurahaishappoa. Happoa käytetään noin 2 000 l/a. Muurahaishappoa säilytetään 1 000 l kontissa rehustamossa.

Jätteet

Tilan toiminnasta syntyvät jätteet, niiden määrät, varastointi- ja toimituspaikat on esitetty seuraavassa taulukossa:

Jätteenimike	Määrä kg/a	Varastointipaikka	Toimituspaikka
Kuolleet eläimet	35 t	kylmähuone	Honkajoki Oy
Jäteöljy	300	konehalli	Lapinjärvi, pienjäteasema
Pilaantunut rehu	1 000	lietesäiliö	
Akut	20	konehalli	Lapinjärvi, pienjäteasema
Loisteputket	15	konehalli	Lapinjärvi, pienjäteasema
Metalliromu	200	konehalli	Metallinkeräyspiste
Muovi ja sekalainen talousjäte	500	jäteastia	Kunnan järjestämä jätehuolto

Liikenne

Sikoja viedään teuraaksi ja porsaita välitykseen viikoittain. Rehua tuodaan tilalle noin 9 kertaa kuukaudessa. Ostoviljaa tuodaan tilalle keskimäärin yksi rekkakuorma joka toinen viikko. Lantaa kuljetetaan etäsäiliöihin noin 14 päivän aikana pääasiassa talviaikaan. Työntekijöiden henkilöliikenne on noin 3 henkilöautoa päivittäin 5 päivänä viikossa.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Hakijan mukaan toiminnasta ei aiheudu haitallisia ympäristövaikutuksia.

Päästöt ilmaan sikalasta ovat normaalin ilmanvaihdon tuomia päästöjä. Toiminnasta aiheutuu mm. ammoniakkipäästöjä. Poistoilmaa ei käsitellä, vaan se ohjataan suoraan katolle. Sikalasta aiheutuvan hajuhaitan ehkäisyä koskevia toimia ovat kuivikkeiden käyttö mahdollisuuksien mukaan, ilmanvaihtoaukkojen sijoittaminen ylös ja sisäilman laadusta huolehtiminen (ritilät, siisteys ja pesut). Kestokuivikepohjista ei juuri aiheudu merkittäviä hajuhaittoja, koska puru sitoo varsin tehokkaasti hajua itseensä.

Tilalla on ruokinnan optimointiohjelma, jonka avulla osaltaan ehkäistään hajuhaittojen syntymistä.

Tilakeskuksen lietelantasäiliöt täytetään siten, että täyttöputki pidetään lietepinnan alapuolella. Säiliöt on katettu joko kiinteällä tai kelluvalla katteella. Lietelannan sekoituksesta voi aiheutua hajuhaittaa tilakeskuksen lähiympäristössä.

Naapureille aiheutuva hajuhaitta on riippuvainen tuulen suunnasta. Vallitseva tuulen suunta on lounaasta. Tilakeskusta lähinnä oleva ulkopuolinen asuinkiinteistö sijaitsee tilakeskuksen lounaispuolella. Uuden rakennettavan sikalarakennuksen lähin häiriintyvä kohde on eläinsuojan kaakkoispuolella.

Lannan levitys vetoletkumenetelmällä ja veitsimultaimella minimoi hajuhaittoja sekä vähentää lietteen kuljetukseen liittyviä ympäristöhaittoja.

TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Lantavarastojen tiiveys tarkastetaan silmämääräisesti säiliöiden ollessa tyhjillään. Polttoainesäiliöiden kunto tarkastetaan silmämääräisesti sekä teetetään säännöllisesti säiliöiden kuntotarkastukset.

Sikalan ja lantavarastojen alueen pinta- ja valumavesien tilaa voidaan tarkkailla salaojitusjärjestelmän purkuputkeen asennettavasta tarkkailukaivosta.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Mahdollisia ympäristön kannalta haitallisia hätätilanteita katsotaan olevan vähäinen määrä. Lanta varastoidaan vesitiiviissä säiliöissä tai lantakouruissa, joten lannan varastoinnista ei aiheudu riskejä ympäristölle. Kuivikkeiden avulla on varauduttu estämään lannan pääsy vesistöön, mikäli lantaa pääsisi ympäristöön kuljetuksen tai kuormauksen aikana.

Sähkökatkoksen varalle on järjestetty varavoimaa, joka käynnistyy automaattisesti verkkovirran katketessa. Tilalla noudatetaan paloviranomaisten ohjeistuksia, joita tarkistetaan säännöllisten palotarkastusten perusteella. Sähkölaitteiden kunto tarkastetaan viranomaisohjeiden mukaisesti.

Tilan työntekijöitä koulutetaan ja ohjeistetaan toimimaan poikkeustilanteissa.

MAAPERÄN JA POHJAVEDEN PERUSTILASELVITYS

Emakkosikalassa ja lihasikojen kasvatuksessa käytetään hakemuksen mukaan erittäin vähän ympäristölle vaarallisia aineita. Tuotantotilat pestään pääasiassa painepesurilla ilman pesuaineita. Sikalassa käytetään vuosittain noin 240 kg pesu- ja desinfiointiaineita, joita varastoidaan sikalan sisällä olevassa varastossa enintään n. 60 kg. Sikojen sairauksien hoitamiseen käytetään eläinkohtaista lääkitystä. Kerralla varastossa on vain kyseisen sairauden hoitoon tarvittavat lääkkeet.

Sikalassa käytettävät aineet eivät pääse valumaan suoraan ympäristöön. Vuototilanteessa vesiliukoiset aineet valuvat harmaavesiviemäriin tai

lantakouruun. Harmaavesi, viemäriverdet ja lanta varastoidaan vesitiiviissä lantavarastoissa.

Uuden rakennettavan sikalan ja lantavaraston tontti on metsää ja maaperä on hiesu- ja hietamoreenia. Maaperässä ei hakijan tietojen mukaan ole vieraita aineita.

Sikalan ja lantavarastojen alueen pinta- ja valumavesien tilaa voidaan tarkkailla salaojitusjärjestelmän purkuputkeen asennettavasta tarkkailukaivosta.

Toiminnassa ei ole tapahtunut onnettomuuksia, joissa maaperään tai pohjaveteen olisi päässyt haitallisia aineita.

PARAS KÄYTTÖKELPOINEN TEKNIikka (BAT)

Euroopan komission antama täytäntöönpanopäätös (EU) 2017/302 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU mukaisten parhaita käyttökelpoisia tekniikoita (BAT) koskevien päätelmien vahvistamisesta siipikarjan tai sikojen tehokasvatusta varten on julkaistu 21.2.2017.

Yli-Simola Oy:n pääasiallista toimintaa koskevat sikojen tehokasvatuksen BAT-päätelmät. Toimintaa koskevia muita merkityksellisiä päätelmiä ja vertailuasiakirjoja ovat materiaalien varastointia ja käsittelyä koskeva BREF-dokumentti vuodelta 2006 (EFS), energiatehokkuuden yleisiä näkökohtia koskeva BREF-dokumentti vuodelta 2009 (ENE) sekä mm. ilma- ja vesipäästöjen tarkkailua koskeva BREF-dokumentti vuodelta 2003 (ROM). Näiden dokumenttien sikojen tehokasvatusta koskevat pääasiat on sisällytetty myös sikojen tehokasvatuksen BAT-päätelmiin. Hakemukseen on liitetty BAT-selvityslomake, jonka sisältö on kuvattu tiivistetysti seuraavasti:

Ympäristöjärjestelmä (BAT 1) Tilalla ei ole käytössä ympäristöjärjestelmää. Toimintaa harjoitetaan voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti

Hyvät toimintatavat (BAT 2) Hyvät toimintatavat toteutuvat toiminnanharjoittajan mukaan tilan toimintojen sijoittelussa, henkilöstöä koulutetaan, hätätilannesuunnitelma on laadittu, rakenteet ja laitteet tarkastetaan säännöllisesti ja korjataan tarvittaessa ja kuolleet eläimet varastoidaan tavalla, jolla ehkäistään tai vähennetään päästöjä. Hätätilannesuunnitelmaa aiotaan edelleen parantaa nykyisestä.

Lannan kokonaistypen ja ammoniakkipäästöjen sekä kokonaisfosforin vähentäminen ruokintaan liittyvillä menetelmillä. (BAT 3 ja 4) Ruokintareseptit suunnitellaan optimointiohjelmalla, joten sika saa tarvitsemansa ravintoaineet eikä ylimääräistä valkuaista tai kivennäistä. Käytössä on monivaiheruokinta ja käytössä on myös rehun lisäaineita, jotka vähentävät lannan sisältämää kokonaistyyppiä ja -fosforia. Ravintoon, jossa on vähän raakavalkuaista, lisätään välttämättömiä

aminohappoja hallitusti. Käytetään helposti sulavia epäorgaanisia fosfaatteja korvaamaan osittain perinteiset rehun fosforin lähteet.

Tehokas veden käyttö (BAT 5) Veden kulutusta ja vesivuotoja tarkkaillaan ja vuodot korjataan. Eläinsuojien pesuun käytetään painepesureita. Kullekin eläinluokalle valitaan soveltuvat juottovälineet ja juomalaitteiden kalibrointi todennetaan säännöllisesti ja tarvittaessa säädetään. Tilalla käytetään ainoastaan oman porakaivon vettä, koska toiminnanharjoittaja katsoo sen olevan hygieenisin vaihtoehto.

Jäteveden syntymisen vähentäminen (BAT 6) Pesuvesien käyttö minimoidaan ja vältetään likaantumattomien sadevesien pääsyä puhdistamista vaativien jätevesien joukkoon.

Jätevesipäästöjen vähentäminen (BAT 7) Kaikki jätevedet lukuun ottamatta uuden sikalarakennuksen WC-vesiä johdetaan lietelantavarastoon ja levitetään sieltä peltoon. Erillinen käsittely ei ole toiminnanharjoittajan mukaan tarpeellista.

Energian tehokas käyttö (BAT 8) Tilalla on tehokkaat ja optimoidut lämmitys-, jäähdytys- ja ilmanvaihtojärjestelmät. Eläinsuojat ovat lämpöeristettyjä ja niissä on energiatehokas valaistus. Uudisrakennuksen yhteydessä todennäköisesti toteutetaan lämmön kerääminen lietelannasta lämpöpumpun avulla. Hakelämpökokesuksessa on käytössä lämmönvaihdin, jolla tehdään tilan lämmin käyttövesi.

Melun ehkäiseminen ja vähentäminen (BAT 10). Toiminnot ja laitteet on sijoitettu niin, ettei niistä aiheudu melua herkille kohteille. Töissä huomioidaan melu ja tilalla käytetään mahdollisimman hiljaisia laitteita. Tilalla käytetään meluntorjuntalaitteita ja melunvaimentimia.

Pölyn vähentäminen (BAT 11) Poistoilman laatu pidetään hyvänä oikealla lannankäsittelyllä, sopivalla ilmanvaihdolla ja karsinoiden hyvällä kuivatuksella ja siisteydellä.

Hajujen ehkäiseminen (BAT 13) Tuotantotilojen ja herkkien kohteiden väliset etäisyydet pidetään riittävän pitkinä. Hajuja ehkäistään pitämällä eläimet ja pinnat puhtaina ja kuivina, vähentämällä lattiapinta-alaa, poistamalla lanta lyhyin väliajoin katettuun lantavarastoon ja pitämällä kuivikkeet kuivina ja ilmavina. Tulevaisuudessa harkitaan myös lietelannan jäähdyttämistä. Hajuja ehkäistään myös poistamalla ilma katonreunan yläpuolelta, lisäämällä pystysuuntaista ilmankierron nopeutta ja asentamalla ulkoisia esteitä luomaan pyörteisyyttä (uudella sikalalla on metsä ympärillä). Lannan varastoinnin hajuhaittoja ehkäistään varastoimalla lantaa katteen alla. Uuden lantavaraston sijoittamisessa on huomioitu tuulensuunta ja varaston ympäristössä on hajujen kulkeutumista estävää metsää ja lietettä sekoitetaan mahdollisimman vähän. Lietteen levityksessä käytetään matalamultainta ja lanta mullataan maahan mahdollisimman nopeasti.

Kuivalannan varastoinnin ammoniakkipäästöjen vähentäminen (BAT 14) Kestokuivikepohjan kuivalanta levitetään suoraan pellolle ilman varastointia.

Lietelannan varastoinnista peräisin olevat ammoniakkipäästöt (BAT 16) Lietelantasäiliö suunnitellaan ja sitä käytetään siten, että lantapinta-alaa pienennetään suhteessa lietelantalalan tilavuuteen, tuulen ja ilmavirran nopeutta ja ilman vaihtumista vähennetään lietelannan pinnalla pitämällä lietteen pinta alhaisemmalla tasolla ja lietelantaa sekoitetaan mahdollisimman vähän.

Lietelannan keruusta, siirtämisestä ja lietelantasäiliöstä maaperään ja vesiin aiheutuvien päästöjen ehkäiseminen (BAT 18) Tilalla käytetään liete-lantavarastoja, jotka kestävät mekaanista, kemiallista ja termistä kulutusta. Lietelantavaraston kapasiteetti riittää niinä aikoina, jolloin lannan levitys ei ole mahdollista. Lietteen keruussa ja siirrossa käytettävät rakenteet ja laitteet ovat tiiviit. Lietelantavarastojen rakenteet tarkastetaan vähintään keran vuodessa.

Lannan tilakohtainen prosessointi (BAT 19) Tilalla ei tällä hetkellä proses-soida lantaa, vaan lanta levitetään sellaisenaan peltoon. Mahdolliset bio-kaasun yhteiskäyttömahdollisuudet ovat kiinnostavia, kuten useamman tilan yhteinen tai kunnallinen biokaasulaitos. Käytännön toteutus edellyttää kustannushyötyjen toteutumista.

Lannan levityksestä maaperään ja veteen aiheutuvien typpi-, fosfori- ja mikrobipatogeenipäästöjen vähentäminen (BAT 20). Lannan levitykseen tarkoitettun pellon valumariskiä arvioidaan huomioiden maalaji, pellon kunto ja pellon kaltevuus, ilmasto-olosuhteet, ojitus ja keinokastelu sekä läheiset vesistöt. Lantaa levitettäessä jätetään riittävä suojakaistale lannan levityspeltojen ja sellaisten alueiden välille, joista voi aiheutua valumia veteen sekä viereisten kiinteistöjen välille. lannan levitystä vältetään, jos valumariski on suuri. Lannan levityksessä huomioidaan lannan typpi- ja fosforipitoisuudet, maan ominaisuudet, kasvien ravinnetarpeet, sää ja pellon kunto. Pelot tarkastetaan säännöllisesti mahdollisten valumien varalta. Lannanlevityslaitteiden kunnosta huolehditaan ja varmistetaan, että lantaa levittyy oikea määrä.

Lietelannan levityksestä aiheutuvien ammoniakkipäästöjen vähentäminen levitysteknisin menetelmin (BAT 21) Lannanlevityksessä käytetään matalamultainta.

Lannan levityksestä aiheutuvien ammoniakkipäästöjen vähentäminen muokkaamalla lanta maahan (BAT 22). Pellon pintaan levitetty lanta muokataan maahan 12 tunnin kuluessa levityksestä. Lanta levitetään matalamultaimella, jolloin käytännössä lanta multaantuu välittömästi levityksen yhteydessä. Syyslevityksessä viljapeltojen sänkimaat muokataan vielä joko kyntämällä tai kultivaattorilla multaamisen tehostamiseksi.

Koko tuotantoprosessista peräisin olevien ammoniakkipäästöjen vähentäminen (BAT 23). Tilalla ei ole arvioitu, kuinka paljon tehdyt toimenpiteet vähentävät koko tuotantoprosessin ammoniakkipäästöjä verrattuna siihen, että toimenpiteitä ei ole tehty. Ammoniakkipäästöjä hallitaan oikealla ilmanvaihdolla ja kuivituksella sekä hyvällä karsinahygienialla, tulevaisuudessa todennäköisesti myös lietteen jäähdytyksellä.

Lannan kokonaistypen ja -fosforin tarkkailu sekä ilmaan vapautuvien ammoniakkipäästöjen tarkkailu (BAT 24 ja 25) Tilalla ei ole tarkkailtu lannan kokonaistypen ja -fosforin määriä eläinluokittain eikä ilmaan vapautuvia ammoniakkipäästöjä.

Prosessimuuttujien tarkkailu (BAT 29) Tilalla tarkkaillaan veden, sähkön, polttoaineen ja rehun kulutusta. Maatilalle tulevien ja lähtevien eläinten määrästä pidetään kirjaa sekä seurataan muodostuvan lannan määrää. Hakkeella tuotettavan lämmitysenergian määrää ei seurata. Seuranta olisi mahdollista asentamalla energiamittarit.

Ammoniakkipäästöjen vähentäminen (BAT 30). Syvät lantakuilut ovat käytössä ainoastaan olemassa olevassa eläinsuojassa porsitusosastolla. Muutoin käytössä on matalat lantakuilut. Eläinsuojissa on imulannanpoisto lietelannan usein toistuvaan poistoon. Kaksi-ilmastokarsinat ovat käytössä vieroitetuilla porsailla. Porsailla ja lihasioilla on karsinat, joissa on vinokui-vikepohja. Ruokinta- ja makuualueet ovat kiinteällä lattialla tiineytettävillä tai tiineillä emakoilla ja lanta-allas porsivilla emakoilla.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemustaan 15.1.2018, 16.2.2018, 26.2.2018, 8.3.2018, 31.5.2018 ja 4.6.2018.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Lapinjärven kunnan ilmoitustaululla 29.3.2017–17.4.2018 sekä Orimattilan kaupungin ilmoitustaululla 16.3.2018–16.4.2018. Ympäristölupahakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Orimattilan Sanomissa 15.3.2018, Loviisan Sanomissa 16.3.2018 ja Nya Östiksessä 15.3.2018. Kuulutus ja julkiset hakemusasiakirjat ovat lisäksi olleet luettavissa aluehallintoviraston internetsivuilla osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu. Ympäristölupahakemus liitteineen on ollut kuulutusajan yleisesti nähtävillä Lapinjärven kunnanvirastossa (Lapinjärventie 20 A) ja Orimattilan kaupungin hallintopalvelukeskuksessa (Erkontie 9).

Lupahakemuksesta on annettu erikseen tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Hakemus on kuulutettu uudelleen Lapinjärven kunnan ilmoitustaululla 12.6.2018–12.7.2018, koska aikaisempi kuulutusaika Lapinjärvellä ei täyttänyt lain säättämää 30 päivää. Ympäristölupahakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Loviisan Sanomissa 12.6.2018 ja Nya Östiksessä 14.6.2018. Kuulutus ja julkiset hakemusasiakirjat ovat lisäksi olleet luettavissa aluehallintoviraston internetsivuilla osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu. Ympäristölupahakemus liitteineen on ollut kuulutusajan yleisesti nähtävillä 12.6.2018–30.6.2018 Lapinjärven kunnanvirastossa (Lapinjärventie 20 A) ja 1.7.2018–12.7.2018 Lapinjärven kirjastossa (Lukkarinpolku 5 D).

Lausunnot

Hakemuksen johdosta on pyydetty lausunnot Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualueelta, Lapinjärven kunnalta, Lapinjärven kunnan ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisilta, Orimattilan kaupungilta ja Orimattilan kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisilta.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus on todennut lausunnossaan 4.5.2018 mm. seuraavaa:

”Uuden eläinsuojan ja lietesäiliön toteutuksessa tulee noudattaa parasta käyttökelpoista tekniikkaa lähimmälle häiriintyvälle kohteelle aiheutuvien hajuhaittojen ehkäisemiseksi. Eläinsuojan ilmanvaihto tulee toteuttaa pois päin lähimmistä häiriintyvistä kohteista. Lisäksi uusi lietesäiliö tulee kattaa kiinteällä, kelluvalla tai muulla vastaavan tasoisella katteella. Jos lietesäiliön katteena käytetään kelluvaa katetta, tulee toiminnassa tarkkailla ja huolehtia, että liete pysyy kaiken aikaa katettuna.

Eläinsuojan toimintaan käytettävien maanpäällisten polttoainesäiliöiden varastointi- ja tankkauspaikka tulee soveltuvin osin järjestää hyvien käytäntöjen mukaiseksi. Esimerkiksi Hämeen ELY-keskuksen raportissa ”Kooste vuotojen hallinnan hyvistä käytännöistä ympäristönsuojelun kannalta”, Flood Johanna, Raportteja 7/2018, on esitetty hyvien käytäntöjen mukainen ”Farmarisäiliö jakelupisteenä < 10 m³.”

Eläinsuoja muuttuu laajennuksen myötä ympäristönsuojelulainsäädännön tarkoittamaksi direktiivilaitokseksi. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ympäristöluvassa on otettava huomioon ainakin sikojen tehokasvatusta varten annettujen BAT-päätelmien mukaiset sitovat päästötasot ilmaan vapautuville ammoniakkipäästöille.”

Lapinjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva Loviisan kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta on todennut lausunnossaan 5.4.2018 § 32 mm. seuraavaa:

”Ympäristöluvassa tulee huomioida lannanvarastointitilojen riittävyys ja riittävä peltopinta-ala lannan levittämistä varten. Lietelantaa ei tulisi levittää pohjavesialueella sijaitseville pelloille. Laajennuksen jälkeen laitoksesta

tulee ns. direktiivilaitos, jolloin vaatimukset toiminnan järjestämisen ja tarkkailun suhteen edelleen muuttuvat. Tällöin tulee kiinnittää erityistä huomiota parhaiden käyttökelpoisten tekniikoiden käyttöön tuotannossa sekä päästöjen seuraamiseen ja raja-arvoihin sekä raportointiin.”

Lapinjärven kunnan terveydensuojeluviranomaisena toimiva Porvoon kaupungin terveydensuojelijaosto on todennut lausunnossaan 19.4.2018 § 37 mm. seuraavaa:

”Toiminnasta, mukaan lukien lannan levitys, ei saa aiheutua lähiasutukselle terveys- tai viihtyvyyshaittaa esimerkiksi pölyämisen, hajun tai melun johdosta. Hajuhaittojen ehkäisyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota niillä peltolohkoilla, joiden läheisyydessä on asutusta.

Hakemuksesta ei käy ilmi, sijaitseeko lannanlevitysalueiden tuntumassa talousvesikäytössä olevia kaivoja. Talousvesikaivojen suojaamisesta tulee huolehtia varaamalla vähintään 30 metrin, mutta mieluiten kuitenkin 100 metrin levyinen suojavyöhyke kaivojen ympäriltä. Lannan levityksestä ei saa aiheutua talousveden pilaantumisen vaaraa.

Hakemuksesta ei käy ilmi, kuinka tilalla torjutaan haittaeläimiä, esimerkiksi rottia. Haittaeläimet eivät saa lisääntyä niin, että niistä aiheutuu terveyshaittaa. Toiminnasta ei saa myöskään aiheutua kohtuutonta karpäshaittaa lähiasutukselle.

Toiminnanharjoittajan tulee varmistua siitä, ettei kaivon vesi pääse kulkeutumaan kunnan vesijohtoverkoston.

Tärkeille pohjavesialueille tai pohjavesialueiden rajalle ei tule levittää lantaa.”

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen annetuista lausunnoista. Hakija on 31.5.2018 antamassaan vastineessa todennut seuraavaa:

Lapinjärven kunnan terveydensuojeluviranomaisena toimiva Porvoon kaupungin terveydensuojelijaosto

”Muistutuksissa tiedusteltiin mm. lähimpien naapureiden talousvesikaivojen nykytilaa. Rakennettavalla eikä nykyiselläkään sikalalla eikä siihen liittyvällä toiminnalla ole mitään vaikutusta naapureiden talousvesikaivoihin, sillä sikalan lietekanavat ja -säiliöt rakennetaan täysin vesitiiviiksi ja niiden tiiviyttä voidaan seurata salaojaputkiston purkukaivosta, josta on mahdollista ottaa vesinäytteitä. Talousvesikaivot

sijaitsevat myös sikalalta lähtevän laskuojan yläpuolella, joten edes teoreettista veden pilaantumisvaaraa ei sikalasta aiheudu. On korostettava sitä, että rakentaminen suoritetaan sillä tarkkuudella ja rakennusmääräysten ja tarkastusten mukaisesti, ettei vesistölle ole sikalasta aiheutuvia päästöjä.

Yhdellä lannanlevitys lohkolla on talousvesikaivo, mutta siihen jätetään 30 metrin suojavyöhyke levityksen aikana. Lannanlevitys suoritetaan myös maan sisään sijoittavalla kalustolla, jonka jälkeen se vielä mullataan maata muokkaamalla, jolloin liete imeytyy maahan ja on uuden viljelykasvin käytössä.

Haittaeläinten torjunnasta on todettava, että tarkoituksena on ylläpitää korkeaa hygieniatasoa tuotannossa ja siihen kuuluu olennaisena osana myös haittaeläinten torjunta. Tällä tavalla ehkäistään myös tautien ja bakteerien leviämiskäsi tuotantoeläimiin. Rehut ja viljat varastoidaan joko teräs- tai lasikuitusiiloissa, joten hiiret eivät pääse niihin käsiksi. Rakennusten seinustat pidetään puhtaina ja ympäröidään soramurskeella jossa hiiret eivät mielellään kulje. Ulkoseinän viereen asetetaan myös syöttilaitteita rotille ja hiirille, joihin laitetaan niiden torjuntaan käytettyjä torjunta-aineita. Kärpäshaittaa torjutaan säännöllisillä lietekuulujen tyhjennyksillä sikalan sisällä sekä pesuilla ja desinfioinneilla. Tarvittaessa voidaan käyttää myös lietekuuluihin laitettavaa kärpästentorjunta-ainetta. Nykyisessä toiminnassa olemme todenneet, että kyseinen kärpästen torjunta on ollut riittävää.”

Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus

Hakijalla ei ole lausuntoon kommentoitavaa.

Lapinjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva Loviisan kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta

”Muistutuksessa todettiin hakemuksen vaikeaselkoisuudesta ja ristiriitaisista tiedoista. Todetaan, että ristiriitaiset tiedot korjataan lopulliseen lupalausuntoon ja muilta osin hakija on pyrkinyt täyttämään ympäristölupahakemuksen Etelä-Suomen aluehallintoviraston ohjeiden mukaisesti.

Lannan varastointilat- ja levityspinta-alat määrittää viime kädessä Etelä-Suomen aluehallintovirasto lupapäätöksessään. Hakija toteaa, että lupahakemuksessa esitetyt määrät ovat käytännössä riittävät ja viranomaistason täyttävät.”

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Etelä-Suomen aluehallintovirasto myöntää Yli-Simola Oy:lle ympäristöluvan sikalan toimintaan Lapinjärven kunnassa tiloille 407-409-30-26 ja 407-409-30-20.

Ympäristölupa myönnetään siten, että eläinsuojissa voidaan pitää enintään 2 160 lihasikaa, 200 siitossikaa tai ensikkoo, 4 karjua, 680 emakkoa porsaineen (≤ 11 vko) ja 3 900 vieroitettua porsasta (5–11 vko).

Toimintaa tulee harjoittaa lupahakemuksen ja sen täydennyksien mukaisesti, ellei lupamääräyksissä toisin määrätä.

Uuden sikalan sijoittaminen ja rakentaminen

1. Uusi lihasikala ja lietesäiliö tulee sijoittaa tilalle hakemuksessa esitetyn asemapiirustuksen mukaisesti. Lopulliset asema- ja rakennuspiirustukset tulee toimittaa Uudenmaan ELY-keskukselle vähintään kaksi kuukautta ennen rakentamisen aloittamista.

Uuden lihasikalan pohjarakenteiden lietekuiluineen tulee olla vesitiiviit siten, että ne estävät lannan sekä virtsan ja muiden nesteiden joutumisen maaperään sekä pinta- ja pohjavesiin.

Rakennettavan lihasikalan poistoilma tulee johtaa ulos eläinsuojan katolla sijaitsevien poistoilmahormien kautta.

2. Rakennettava lietesäiliö on suunniteltava ja rakennettava siten, että sen rakenteet ovat lujia, vakaita ja vesitiiviitä, soveltuvat rakennuspaikan olosuhteisiin ja kestävät säiliön suunnitellun käyttöiän. Lisäksi säiliö on suunniteltava ja rakennettava siten, ettei siihen rakentamisen ja käytön aikana kohdistuva kuormitus aiheuta sortumista, lujutta tai vakautta haittaavia muodonmuutoksia, heikennä vesitiiviyttä eikä vaurioita säiliön muita osia taikka säiliön laitteita ja varusteita.

Lietesäiliö on perustettava kantavalle pohjalle. Seinäelementtien asennus ja saumojen tiivistys on toteutettava rakennesuunnittelijan esittämien vaatimusten mukaisesti. Lietesäiliö on varustettava riittävän korkealla ja tiheällä suoja-aidalla, mikäli säiliön yläreunan korkeus on alle 1 500 mm ympäröivän maavallin pinnasta mitattuna.

Säiliön täyttöä ja tyhjennystä varten on oltava tarpeelliset ja tarkoituksenmukaiset rakenteet ja laitteet. Rakennettavan lietesäiliön ympärille pohjatasoa alemmas tulee tehdä salaojat, joissa on tarkastuskaivot tai muu vastaava rakenne vuotojen havaitsemiseksi. Rakennettavan lietesäiliön rakennesuunnitelmat on toimitettava tiedoksi Uudenmaan ELY-keskukselle vähintään kuukautta ennen rakentamisen aloittamista.

Uusi lietesäiliö tulee olla käyttövalmis ennen uuden sikalan käyttöönottoa.

3. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa uuden lihasikalan ja lietesäiliön valmistumisesta 30 vrk ennen niiden käyttöönottoa Uudenmaan ELY-keskukselle mahdollista rakenteiden ja laitteiden tarkastusta varten.

Eläinsuojien rakenteet sekä lannan ja jätevesien käsittely ja varastointi

4. Lietelannan, eläinsuojan pesuvesien ja pilaantuneiden rehujen 12 kuukauden varastointilavuutta on oltava käytettävissä vähintään 13 009 m³ ennen laajennuksen käyttöönottoa.
5. Kuivikelannan 12 kuukauden varastointilavuutta on oltava käytettävissä vähintään 632 m³ ennen laajennuksen käyttöönottoa.
6. Toiminnassa muodostuva lanta, virtsa, pesuedet ja muut jätevedet on varastoitava vesitiiviissä varastoissa. Myös eläinsuojan pohjarakenteiden (lietekuilut) ja nestemäisten rehujen varastosäiliöiden on oltava vesitiiviitä. Lannan kuormausalueen tulee olla kovapohjainen.
7. Lietesäiliöt tulee täyttää alakautta. Eläinsuojan yhteyteen rakennettava uusi lietesäiliö (tilavuus 2 500 m³) ja tilakeskuksessa sijaitsevat 1 300 m³:n, 2 500 m³:n ja 500 m³:n lietesäiliöt tulee kattaa kiinteällä katteella tai vähintään 10 cm vahvuisella kelluvalla katteella esimerkiksi turpeella, styrox-rouheella tai muulla vastaavalla materiaalilla. Kelluvan katteen pysyvyyttä tulee tarkkailla ja tarvittaessa sen pysyvyys koko lietepinnalla tulee varmistaa tuulisuojauksella tai muulla vastaavalla tavalla. Lietteen pumppu-/pudotuskaivot tulee pitää katettuina kiinteillä betonikansilla.
8. Lantavarastot on tyhjennettävä vuosittain ja tyhjennyksen yhteydessä on tarkastettava lantavarastojen kunto ja mahdolliset puutteet on korjattava välittömästi. Kattovesien ja valumavesien joutuminen lantavarastoihin on estettävä.
9. Rakennettavan uuden eläinsuojan sosiaalitalan WC-vedet voidaan johtaa hakemuksen mukaisesti erilliseen umpisäiliöön.

WC-jätevesiä ei saa johtaa lietesäiliöihin eikä niitä saa levittää käsittelemättömänä pellolle.

Olemassa olevan eläinsuojan toiminnassa syntyvät WC-vedet on johdettava vesihuoltolaitoksen viemäriin tai umpikaivoon, käytettävä kuivakäymälää taikka WC-vedet on käsiteltävä muulla hyväksyttävällä tavalla. Selvitys WC-vesien käsittelystä on toimitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle viimeistään vuotta 2018 koskevan vuosiraportin yhteydessä.

Lannan ja jätevesien hyödyntäminen

10. Lanta on hyödynnettävä lannoitteena pellolla. Lantaa voidaan tämän lisäksi myös toimittaa käsiteltäväksi ympäristöluvan omaavaan laitokseen. Luvan mukaiselle enimmäiseläinmäärälle on oltava käytettävissä lannan levitykseen soveltuvaa peltoa vähintään 515 hehtaaria. Lannan vieminen jatkokäsittelyyn ympäristöluvan omaavaan laitokseen vähentää vastavasti levitysalan tarvetta.

Lantaa sekä pesu- ja jätevettä voidaan toimittaa myös ympäristöluvan omaavaan laitokseen, jos ennen luovutusta esitetään valvontaviranomaiselle voimassa oleva luovutussopimus.

Toiminnanharjoittajalla tulee olla jatkuvasti käytettävissä lannan levitykseen soveltuvaa peltoa eläinmäärään nähden riittävästi siten, että lantaa ei levitetä fosforiluokaltaan korkeille tai arveluttavan korkeille pelloille. Lannan levitykseen käytettävän peltolohkon viljavuustutkimus ei saa olla 5 vuotta vanhempi.

Eläinsuojarakennuksista alle 500 metrin etäisyydellä sijaitsevilla peltolohkoilla lietelanta tulee levittää multaavalla levittimellä hakemuksen mukaisesti tai lanta tulee muokata maahan viimeistään 4 tunnin kuluessa levityksestä. Lannan käsittely- ja levitysjankohtaa sekä levityspellon sijaintia valittaessa tulee ottaa huomioon ympäristön viihtyvyytekijät ja naapureille aiheutuva hajuhaitta. Lannan levitystä tulee välttää yleisinä juhlapäivinä.

Jos lantaa on tarkoitus levittää Valkeasuon luokitetulle pohjavesialueelle (01 407 10), on siitä tehtävä asianmukainen lannanlevityssuunnitelma. Suunnitelmassa on esitettävä muun muassa pohjavesialueelle sijoittuvien lannan levitysalueiden sijainnit, lannanlevitysmenetelmät ja pohjaveden suojaamiseksi tarpeelliset suojavyöhykkeet. Suunnitelma on toimitettava tiedoksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Lapinjärven kunnan terveyden- ja ympäristönsuojeluviranomaisille vähintään kaksi kuukautta ennen suunniteltua levitysjankohtaa.

11. Lietteen ja kuivalannan kuormaus ja kuljetus tulee hoitaa tarkoitukseen suunniteltua tiivistä kalustoa käyttäen siten, että lantaa ei joudu ympäristöön, teille, ojiin, vesistöön tai pohjaveteen ja ettei siitä aiheudu kohtuutonta haittaa tai rasisusta naapureille. Mikäli kuljetusreitille pääsee putoamaan lantaa, likaantuneet alueet tulee puhdistaa viipymättä.

Hajuhaittojen vähentäminen ja päästöt ilmaan

12. Sikalasta ilmaan vapautuva ammoniakkipäästö saa olla lihasioilla enintään 2,6 kgNH₃/eläinpaikka/vuosi, tiineytettävillä ja tiineillä emakoille enintään 5,2 kgNH₃/eläinpaikka/vuosi, porsivilla emakoilla (mukaan lukien porsaatt) porsimishäkeissä enintään 5,6 kgNH₃/eläinpaikka/vuosi ja vieroitetuilla porsailla enintään 0,7 kgNH₃/eläinpaikka/vuosi. Päästöraja-arvot koskevat laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa syntyviä päästöjä.

Ammoniakkipäästö on määritettävä massataseeseen perustuvalla arviolla, mitattuna päästönä poistoputkista tai päästökertoimiin perustuvalla arviolla.

Mikäli sikalasta ilmaan vapautuva ammoniakkipäästö ylittää edellä mainitun ammoniakkipäästöraja-arvon, on poistettava ilma käsiteltävä tai muilla teknisillä toimenpiteillä vähennettävä päästöjä siten, että ammoniakkipäästöraja-arvo ei ylitä.

13. Eläinsuojien sisätilat on pidettävä siistinä ja sisäilman lämpötila mahdollisimman alhaisella tasolla ammoniakkin ja muiden hajuhaittaa aiheuttavien yhdisteiden haihtumisen minimoimiseksi. Eläinsuojien, lietesäiliöiden, kuivalantalan ja rehun varastointitilojen ympäristö ja kulkutiet on pidettävä hyvässä ja siistissä kunnossa. Eläinsuojien poistoilma tulee johtaa ulos eläinsuojarakennusten katoille sijoitettujen poistoilmahormien kautta.
14. Lietelannan siirtokuljetuksia lietesäiliöstä toiseen ja siihen liittyvää liotelannan sekoitusta lietesäiliössä saa suorittaa klo 7–22 arkisin maanantaista perjantaihin pois lukien arkipyhät.

Polttonesteiden ja kemikaalien varastointi sekä jätehuolto

15. Polttonestesäiliöiden tulee olla tyyppihyväksytyjä polttoaineen varastointiin. Maanpäällisten polttonestesäiliöiden tulee olla kaksivaippaisia tai sijoitettuna 110 % suoja-altaaseen siten, että mahdolliset polttoainevuodot tai suoja-altaaseen kertyvät polttoainepitoiset sadevedet eivät pääse maaperään. Kaksoisvaippa-säiliön välitilaa ja umpinaista suoja-allasta on voitava tarkkailla. Säiliöt tulee varustaa ylitäytön estävällä järjestelmällä, laponestolaitteella, lukittavalla täyttöaukolla, sisäpuolisen tarkastuksen mahdollistavalla huoltoluukulla sekä säiliön sisällön varoitusmerkinnällä. Tankkauspaikan säiliön on oltava irti alustasta ja se on varustettava lukittavalla tankkauspistoolilla ja törmäyesteillä.

Varastointipaikan läheisyyteen tulee varata riittävä määrä imeytysturvetta tai vastaavaa materiaalia mahdollisten öljyvuotojen imeyttämistä varten.

Polttonestesäiliöiden täyttö- ja tankkauspaikat tulee päällystää tiiviillä polttonesteitä läpäisemättömällä pinnoitteella ja muotoilla siten, etteivät mahdolliset polttoaineroiskeet ja -vuodot valu maaperään ja että ne voidaan ottaa talteen.

16. Polttonesteiden varastointisäiliöt ja tankkauspaikka on kunnostettava tämän päätöksen mukaisiksi 30.6.2019 mennessä. Kunnostuksen valmistumisesta tulee ilmoittaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.
17. Toiminnassa syntyvät jätteet ja käytettävät kemikaalit on varastoitava siten, ettei varastoinnista aiheudu epäsiisteyttä, haju- tai terveyshaittaa tai maaperän tai pohjaveden pilaantumisvaaraa tai muuta haittaa ympäristölle.

Kemikaalit ja vaaralliset jätteet, kuten esimerkiksi akut, jäteöljyt, öljynsuodattimet ja käyttökeltottomat torjunta-aineet, on säilytettävä tarkoitukseen soveltuvassa lukitussa varastopaikassa tiiviissä, suljetuissa ja merkityissä astioissa tiiviillä alustalla. Varastotila tulee varustaa kynnyksin tai allastaa siten, etteivät kemikaalit tai vaaralliset jätteet pääse

vuototilanteessa valumaan maaperään. Vaaralliset jätteet on toimitettava vuosittain vaarallisten jätteiden vastaanottopisteeseen.

Haittaeläinten esiintymistä tulee tarkkailla ja tarvittaessa ryhtyä torjuntatoimenpiteisiin.

18. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Hyötyjätteet, kuten esimerkiksi muovi, paperi, pahvi, metalli, lasi, on kerättävä erilleen ja toimitettava ensisijaisesti hyötykäyttöön. Jätteet on toimitettava hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi toimijalle, jolla on lupa vastaanottaa kyseistä jätettä.
19. Eläinten ruhot ja muu toiminnassa syntyvä eläinjäte tulee toimittaa hakemuksen mukaisesti ympäristöluvan omaavaan laitokseen käsiteltäväksi. Eläinjätteen varastointi tulee tapahtua tiiviissä, jäähdytettävissä olevassa raatokontissa tai muussa vastaavassa ruhojen kylmäsäilytykseen tarkoitettussa paikassa.

Toiminnan tarkkailu

20. Lannan kokonaistypen ja kokonaisfosforin eritystä on seurattava vuosittain ja ne on määritettävä massataselaskennalla, joka perustuu rehunkulutukseen, rehun raakavalkuais- ja kokonaisfosforipitoisuuteen ja eläimen tuotantokykyyn tai lanta-analyysin perusteella taikka muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla. Seuranta on aloitettava viimeistään 21.2.2021.
21. Toiminnan ammoniakkipäästöä ($\text{kgNH}_3/\text{eläinpaikka/vuosi}$) on tarkkailtava ainakin laskennallisesti kertoimiin perustuen vuosittain.
22. Eläinsuojien, lantavarastojen, polttoainesäiliöiden ja niiden suoja-altaiden, täyttö- ja tankkauspaikkojen, sillojen, umpisäiliöiden sekä niihin liittyvien rakenteiden tiivyyttä tulee tarkkailla säännöllisesti ja korjata viivytyksettä niissä havaitut puutteet ja vauriot.
23. Lietesäiliöiden mahdollisia vuotoja tulee tarkkailla salaojien tarkastuskaivoista silmämääräisesti vähintään kahdesti vuodessa.
24. Polttonestesäiliöt tulee tarkastuttaa Turvatekniikan keskuksen hyväksymän tarkastusliikkeen toimesta säiliön kuntoluokan mukaisesti tai vähintään kymmenen vuoden välein. Mikäli tarkastusta ei ole tehty, tulee seuraava tarkastus tehdä 30.6.2019 mennessä.
25. Lupamääräyksissä 20.–24. velvoitettuja tarkkailuja voidaan myöhemmin tarkentaa ja muuttaa valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta, lupamääräysten noudattamisen valvottavuutta eivätkä tarkkailun kattavuutta.

Kirjanpito ja raportointi

26. Eläinsuojan toiminnasta tulee pitää kirjaa. Toiminnanharjoittajan tulee raportoida toiminnastaan seuraavat vuositiedot:
- tiedot eläinmääristä
  - toteutuneet lietelannan ja kuivikelannan määrät (m³/v)
  - lanta-analyyysien tulokset
  - lannanlevityspinta-ala (ha) ja uudet tai muuttuneet lannan levitykseen käytettävät peltoalat ja -sopimukset
  - muualle toimitettavan lannan toimituspaikat tai vastaanottajat sekä määrät ja toimitusajankohdat. Raporttiin on liitettävä dokumentti laitokseen viedystä lantaerästä (lantamäärä ja ajankohta)
  - tiedot tilalla kuolleiden eläinten määristä ja toimituspaikoista
  - tiedot kertyneistä jätteistä ja niiden toimituspaikoista sekä kopiot mahdollisista siirtoasiakirjoista
  - tiedot lupamääräysten 22.–24. mukaisesta tarkkailusta, tarkkailu-ajankohdista ja tehdyistä havainnoista sekä huolloista
  - tiedot toiminnassa havaituista ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä häiriöistä tai muista poikkeuksellisista tilanteista, joilla voi olla merkitystä ympäristönsuojelun kannalta (syy, kesto, arvio päästöistä ja niiden ympäristövaikutuksista sekä korjaavat toimenpiteet)
  - toiminnan ammoniakkipäästöt (kgNH₃/eläinpaikka/vuosi)
  - lannan kokonaistypen (N) ja kokonaisfosforin (P) erityksen määrät (kg/eläinpaikka/vuosi) lupamääräyksen 20. mukaisesti
  - muut toimenpiteet esim. uuden polttoainesäiliön hankinta, lietesäiliön korjaaminen yms.

Tarkkailukirjanpitoon on sisällyttävä myös tiedot veden, sähköenergian, polttoaineen ja rehun kulutuksista.

27. Toimintaa koskevat tiedot (vuosiraportti) tulee vuosittain helmikuun loppuun mennessä lähettää valvontaviranomaiselle ensisijaisesti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään soveltuvassa muodossa (www.tyvi.fi), ellei valvontaviranomainen toisin määrää. Raportoitavat tiedot tulee lähettää tiedoksi myös Lapinjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Kirjanpitotietojen tulee olla valvontaviranomaisten tarkastettavissa tilalla. Kirjanpito on säilytettävä tilalla vähintään kuusi vuotta.

Häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet

28. Mahdollisista häiriöistä ja poikkeuksellisista tilanteista, jotka ovat aiheuttaneet tai saattavat aiheuttaa merkittäviä ympäristöhaittoja, on välittömästi ilmoitettava Uudenmaan ELY-keskukselle ja Lapinjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mahdollisesta öljyvahingosta on ilmoitettava myös pelastusviranomaiselle. Toiminnanharjoittajan on heti ryhdyttävä toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai

vähentämiseksi sekä poikkeuksellisten tilanteiden uusiutumisen ehkäisemiseen.

Toiminnan muutokset ja lopettaminen

29. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa hyvissä ajoin ennen tuotannon lisäämistä, muuttamista (esimerkiksi lannan varastointi- ja hyödyntämistapojen muutokset, jätevesien käsittely), lopettamista, toiminnanharjoittajan vaihtumista tai muuta toiminnan valvonnan kannalta olennaista muutosta Uudenmaan ELY-keskukselle ja Lapinjärven kunnan ympäristön-suojeluviranomaiselle. Ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä asianmukaiset suunnitelmat tarvittavista ympäristönsuojelutoimista.

Tuotannon loppuessa tai keskeytyessä on varastoitu lanta ja jätteet toimitettava asianmukaiseen hyötykäyttöön tai keräykseen.

RATKAISUN PERUSTELUT

Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Kyseessä on olemassa olevan eläinsuojan toiminnan laajentaminen siten, että noin 360 m etäisyydelle nykyisestä tilakeskuksesta rakennetaan uusi sikalarakennus ja lietesäiliö. Ympäristönsuojelulain 48 § 2 momentin mukaan ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Alueella ei ole asemakaavaa. Toiminnan sijoittaminen ei vaikeuta alueen käyttämistä maakuntakaavassa varattuun tarkoitukseen. Eläinsuojat eivät sijaitse tärkeällä tai muulla vedenhankintaan soveltuvalla pohjaviesialueella.

Lähimmät häiriintyvät kohteet sijaitsevat noin 300 m etäisyydellä olemassa olevasta tilakeskuksesta ja noin 500 m etäisyydellä uudesta rakennettavasta eläinsuojasta. Uuden, talouskeskuksen ulkopuolelle rakennettavan eläinsuojan vähimmäisetäisyysuusitus on ympäristöhallinnon kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen 1/2010 mukaan noin 490 m, kun eläinyksikköjä on 3935 ja kyseessä on vaativat olosuhteet. Vaativilla olosuhteilla ohjeessa tarkoitetaan mm. sitä, että kyseessä on sikala ja naapurustossa on asutusta vallitsevan tuulensuunnan alapuolella.

Eläinyksikkökertoimien perusteella laskettuna (1,4-kertainen) hakemuksen mukainen eläinsuojan laajennus ei ole olennainen toiminnan muutos. Koska laajennuksen myötä eläinsuoja muuttuu ns. direktiivilaitokseksi, käsitellään eläinsuojan laajennusta koskeva hakemus toiminnan olennaisena muutoksena ympäristönsuojelulain 29 §:n perusteella.

Toimittaessa tämän päätöksen mukaisesti toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveystahaitta, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Toiminta täyttää jätelain vaatimukset jätteiden määrän vähentämisestä ja jätteiden hyödyntämisestä. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski. Toiminta on maakuntakaavan mukaista (alueella ei ole asemakaavaa) ja siinä käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Hajuhaittojen vähentämiseksi luvassa on annettu mm. määräykset ammoniakkipäästöjä koskevista päästörajoista ja päästöjen tarkkailusta, lietesäiliöiden täyttämistä alakautta ja kattamisesta, lietteen pumppaus- ja pudotuskaivojen pitämisestä katettuna kiinteillä katteilla, eläinsuojien poistoilman johtamisesta ulos katolla sijaitsevien poistoilmahormien kautta sekä lannan kuljetuksesta ja lannan levittämisestä eläinsuojien lähialueella.

Päätöksen mukainen toiminta annetut lupamääräykset huomioiden ei ennalta arvioiden vaaranna Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoaluetta koskevan vesienhoitosuunnitelman pinta- ja pohjavesiä koskevia tavoitteita (laki vesienhoidon järjestämisestä 1299/2004).

Rakentamisessa on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräyksiä ja -ohjeita MMM-RMO C4.

Toiminnassa on noudatettava valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta, jossa on annettu yksityiskohtaiset määräykset eläinsuojatoiminnan harjoittamisesta siten, että toiminnasta ei aiheudu ympäristön pilaantumista. Eläinsuojan toiminnassa nykykäytännön mukaisesti vesiensuojelutoimenpiteet perustuvat pääosin em. valtioneuvoston asetukseen. Tämä on otettu lupamääräyksissä huomioon.

Yleiset perustelut

Hakemuksen mukaisella eläinmäärällä laitos luokitellaan ympäristönsuojelulain liitteen 1 kohdan 11 a) mukaiseksi direktiivilaitokseksi, jota koskevat lain 75–82 §.

Euroopan komission antama täytäntöönpanopäätös (EU) 2017/302 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU mukaisten parhaita käytettävissä olevia tekniikoita (BAT) koskevien päätelmien vahvistamisesta siipikarjan ja sikojen tehokasvatusta varten on julkaistu 21.2.2017. Päätelmät koskevat Yli-Simola Oy:n sikalan toimintaa.

Yleisissä BAT-päätelmissä on annettu vaihteluväli BAT-tekniikoiden mukaiselle lannassa eritetylle kokonaistypelle ja kokonaisfosforille. Toiminnan lannan typpi- ja fosforimäärien oletetaan sijoittuvan tälle vaihteluvälille, mutta niistä ei ole kuitenkaan määrätty ehdottomana. Lannan kokonaistyyppimäärän minimointi ehkäisee myös ammoniakkipäästöjä. Sen sijaan lannan kokonaistypen ja kokonaisfosforin erityksen seurannasta ja raportoinnista on määrätty. Tällä hetkellä Suomessa ei ole olemassa typen ja fosforin erityksen tarkkailulle tarvittavia laskentamenetelmiä, joten niiden seuranta ja raportointi tulee ottaa laitoksessa käyttöön, kun tarkkailumenetelmä on kehitetty.

Toiminnan pääasialliset päästöt normaalitoiminnassa tai poikkeuksellisissa tilanteissa ovat päästöt ilmaan, maaperään ja vesiin, josta syystä erityisesti sellaisille toiminnoille, joissa kyseisiä päästöjä voi syntyä, on annettu lupamääräyksiä. Päätelmää 9 ei ole sovellettu Yli-Simola Oy:n lihasikalatuotantoon, koska toiminnasta ei arvioida aiheutuvan meluhaittaa herkille kohteille. Eläinsuojarakennukset eivät ole varustettuja ilmanpuhdistusjärjestelmällä, joten päätelmä 28 ei koske tilan toimintaa.

Hakemukseen on liitetty selvitys merkityksellisten vaarallisten aineiden käytöstä toiminnassa ja arvio ympäristönsuojelulain 82 §:n mukaisen maaperän ja pohjaveden perustilaselvityksen laatimistarpeesta. Perustilaselvityksen laatimiselle ei ole selvityksen perusteella tarvetta.

Lupamääräysten perustelut

Eläinsuojan sijaintia ja rakentamista koskevat lupamääräykset 1.–3.

Uusi sikalarakenne ja lietesäiliö on hyväksytty sijoitettaviksi 15.1.2018 hakemuksen täydennyksenä toimitetussa asemapiirroksessa esitettyyn paikkaan. Sikalalaajennus ja uusi lietesäiliö sijoittuvat olemassa olevan sikalatoiminnan läheisyyteen. Uudet piirustukset ovat tarpeen toimittaa tiedoksi valvontaviranomaiselle.

Kun poistoilma johdetaan ulos eläinsuojien katolla sijaitsevien poistoilmahormien kautta, eläinsuojien hajupäästöt laimenevat parhaiten.

Määräyksillä varmistetaan, että eläinsuojarakenteet ja lantavarastojen rakenteet ovat tiiviitä. Lantavarastojen ja eläinsuojan pohjarakenteiden vesitiiviydellä ehkäistään pinta- tai pohjavesien pilaantumista.

Ympäristöministeriön ohjeen ”Kotieläintalouden ympäristönsuojelu, ympäristöhallinnon ohjeita I/2010” mukaan lietesäiliö tulee rakentaa vesitiiviistä materiaalista, jotta lannan aineosat eivät pääse ympäristöön. Ohjeen mukaan betonin tulee täyttää maa- ja metsätalousministeriön lujuus- ja säänkestovaatimukset (MMM-RMO C4). Myös muissa rakenteissa tulee käyttää vaatimukset täyttäviä materiaaleja. MMM-RMO C4:n mukaan lietelantavarastojen rakenteissa käytetyn betonin tulee olla vähintään K30-2 luokkaa ja säänkestävää. Laskettu halkeamaleveys ei saa ylittää 0,3 mm. Varastotilavuudeltaan yli 500 m³:n liete- ja

virtasäiliöiden mitoituksessa sisäpuolisille nestekuormille ei saa ottaa huomioon ympäröivän maan painetta. Vaadittava raudoituksen suojabetonipeitteen paksuus lantaa ja virtsaa vasten on 30 mm. Rakenteet valitaan ja suunnitellaan ottaen huomioon säiliön aggressiiviset ympäristöolosuhteet.

Tarkastuskaivoja on vaadittu rakenteiden kunnon tarkkailemiseksi. Mikäli rakenteissa epäillään vuotoja, asia voidaan tutkia salaojavesistä otettavilla vesinäytteillä.

Kun uusi lantavarasto on käyttövalmis ennen uusien eläinpaikkojen käyttöönottoa, voidaan toiminnassa muodostuva lanta varastoida ja käsitellä lupamääräysten mukaisesti.

Uusien rakenteiden valmistumisesta tehtävä ilmoitus on tarpeen, jotta valvontaviranomainen voi tarvittaessa tarkastaa rakenteet ennen niiden käyttöönottoa.

Eläinsuojien rakenteita sekä lannan ja jätevesien käsittelyä ja varastointia koskevat lupamääräykset 4.–9.

Tilalla muodostuu lietelantaa laskennallisesti 11 377 m³. Lietelantaa lasketaan muodostuvan 9,3 m³ emakkoa porsaineen kohden, 2,4 m³ lihasikaa kohden ja 4,9 m³ karjua kohden vuodessa. Sikalan pesuvesien katsotaan sisältyvän edellä mainittuihin lukuihin. Vaadittavan 12 kk varastointitilavuuden laskennassa käytetyt kertoimet perustuvat valtioneuvoston asetukseen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014. Uudessa rakennettavassa emakkosikalassa arvioidaan kuivikelannan määräksi 10 % muodostuvasta laskennallisesta lietelannan määrästä.

Lietesäiliöihin kertyvien sade- ja sulamisvesien varalle ja kelluvalle katteelle varastotilavuutta tarvitaan yhteensä 1 633 m³. Sade- ja sulamisvesien laskennallinen määrä on arvioitu kertomalla kiinteällä katteella kattamattomien lietesäiliöiden pinta-ala 0,5 metrillä. Käytettävän kelluvan katteen määrä on arvioitu kertomalla lietesäiliöiden pinta-ala 0,1 metrillä.

Tilalla on varastointitilavuutta lietelantasäiliöissä yhteensä suunnitellut uudet lietelantasäiliöt mukaan lukien 11 000 m³. Lietekuilujen tilavuus on 2 222 m³. Lietekuilujen tilavuudesta on huomioitu varastointitilavuuteen 90 % eli 1 999 m³). Hakemuksessa esitetyt varastointitilavuudet ovat riittävät 12 kuukauden varastointitarvetta varten.

Hakemuksessa esitetty kuivalannan varastointitilavuus 732 m³ on riittävä 12 kuukauden varastointitarvetta varten. Kuivalantala on katettu. Kuivikepohjan tilavuutta on huomioitu kuivikelannan varastointitilavuuteen 490 m³. Kuivikepohja levitetään pellolle kerran vuodessa.

Lannan ja nestemäisen rehun varastointitilojen vesitiiviydellä ehkäistään pinta- tai pohjavesien pilaantumista. Vesitiiviitä materiaaleja ovat esimerkiksi K30-2 luokan betoni ja asfalttibetoni ABT.

Lannan kuormaaminen tulee tehdä kovapohjaisella alustalla niin, että mahdolliset valumat voidaan poistaa esimerkiksi koneellisesti ja siten ehkäistä ravinteiden huuhtoutuminen valumavesien mukana maaperään ja/tai vesistöön.

Lietesäiliöiden salaojien tarkastuskaivot mahdollistavat vuotojen havaitsemisen ja vesinäytteiden ottamisen.

Lietesäiliöt on määrätty täytettäväksi alakautta, mikä estää lietteestä aiheutuvia hajuhaittoja. Lietteen pumppu- ja pudotuskaivojen katettuna pitäminen betonikansilla on tarpeen haju- ja ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi. Lietesäiliön kattaminen vähintään kelluvalla katteella on määrätty, koska hakijan esittämän lietelannan luonnollisen kuorettuman ja oljen ei katsota riittävästi vähentävän hajuhaittoja ja ammoniakkipäästöjä.

Lietesäiliöiden ja kuivalantalan vuosittaisella perusteellisella tyhjentämällä varmistetaan varastojen hyötytilavuuden säilyminen ja tyhjentämisen yhteydessä voidaan tarkastaa varastojen rakenteiden kunto.

Eläinsuojien yhteydessä olevien sosiaalitilojen WC-vesien johtaminen käsittelemättöminä maahan, ojaan tai muuhun uomaan voisi aiheuttaa vesien pilaantumisvaaraa. Jos sosiaalitilojen WC-vesiä käsitellään paikan päällä, ympäristöön WC-vesistä aiheutuvaa kuormitusta on tarpeen vähentää vähintään yhtä paljon kuin asuinkiinteistöjen talousjätevesien kuormitusta vaaditaan vähennettäväksi valtioneuvoston talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolella antamassa asetuksessa (209/2011). Eläinsuojan WC-vesien johtaminen käsittelemättöminä lietevarastoihin ja edelleen peltolevitykseen ei ole hyväksyttävää terveyssyistä eikä ympäristön pilaantumisvaaran vuoksi.

Lannan ja jätevesien hyödyntämistä koskevat lupamääräykset 10.–11.

Lannan hyödyntämisellä lannoitteena pelloilla tarkoitetaan lannan käyttöä siten, että peltoa ei ylilannoiteta. Lanta on levitettävä sellaisena ajankohdaksi, ettei levityksestä aiheudu ravinteiden huuhtoutumisriskiä.

Vaatus peltoalan vähimmäispinta-alasta perustuu karjanlannan keskimääräiseen fosforisisältöön sekä peltoviljelykasvien keskimääräiseen fosforilannoitustarpeeseen ympäristöministeriön ohjeen kotieläintalouden ympäristönsuojelusta (2010) mukaisesti. Peltopinta-alarave on yksi hehtaari 2,7 emakkoa porsaineen kohden, yksi hehtaari 9 lihasikaa kohden ja yksi hehtaari 4,5 karjua kohden. Toiminnanharjoittajan käytettävissä oleva peltoala (548 ha) on riittävä hakemuksen mukaisessa eläinsuojassa muodostuvan lantamäärän hyödyntämiseen.

Lannan levitystä on rajoitettu korkean fosforiluokan pelloilla. Lannan sisältämä fosfori on helppoliukoista ja vaara maaperään sitoutuneen fosforin huuhtoutumisesta kasvaa fosforiluvultaan korkealla alueella.

Lannan käsittelystä ja levityksestä aiheutuvaa haittaa voidaan vähentää välttämällä levitystä sellaisina ajankohtina, jolloin siitä aiheutuisi ilmeistä haittaa. Levittämällä lanta pääsääntöisesti keväällä ennen kylvöä ja kesätopellolle vasta välittömästi ennen kylvöä tai nurmen perustamista ja jättämällä peltojen viereisten vesistöjen rannoille, lasku- ja valtaojien varsille sekä talouskaivojen ympärille suoja-alueet, voidaan ravinteiden pääsy pinta- ja pohjavesiin ehkäistä. Suoja-alueen leveys määräytyy käytetyn lannan levitystekniikan ja monivuotisen kasvillisuuden peittämän suojakaistan leveyden perusteella. Talusveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille on jätettävä maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista riippuen vähintään 30–100 m levyinen vyöhyke, jota ei lannoiteta lannalla tai orgaanisilla lannoitevalmisteilla.

Valkeasuon pohjavesialueella osittain sijaitsevan peltoalueen soveltuvuudesta lannan levitykseen ei ole täyttä varmuutta ja hakemuksessa ei asianta ole selvitystä. Ympäristölupapäätöksessä ei lannan levitystä pohjavesialueilla sijaitsevilla lohkoilla tai niiden osilla ole kuitenkaan suoraan kielletty, koska kyseessä ovat lohkot eivät ole tilakeskuksen välittömässä läheisyydessä ja siten eivät ole ympäristöluvan varaista toimintaa. Sen sijaan on annettu määräys asiaan liittyvästä levityssuunnitelmasta, johon Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä Lapinjärven kunnan terveyden- ja ympäristönsuojeluviranomaiset voivat tehdä tarvittaessa muutoksia tai toimivaltansa nojalla tarvittaessa kieltää lannan levittämisen kokonaan pohjavesialueella, mikäli lannan levityksestä voi aiheutua haittaa tai vaaraa terveydelle tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Luvan hakijalla on käytettävissään riittävästi asianmukaisia lannanlevitysaloja pohjavesialueiden ulkopuolella siten, että ei ole pakottavaa tarvetta levittää lantaa pohjavesialueille.

Muokkaamalla maa mahdollisimman pian tai sijoittamalla lanta kasvustoon vähennetään ilmakehään aiheutuvaa typpikuormitusta ja naapureille lannan levityksestä aiheutuvaa hajuhaittaa.

Hajuhaittojen vähentämistä ja päästöjä ilmaan koskevat lupamääräykset 12.–14.

Sikalan ammoniakkipäästölle on asetettu siipikarjan tai sikojen tehokasvatuksen parhaita käytettävissä olevia tekniikoita (BAT) koskevien päätelmien vaatimuksen tasoinen raja-arvo ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaisesti. Raja-arvo koskee normaalia toimintaolosuhdetta. Tiineytettävillä ja tiineillä emakoilla on huomioitu päästöraja-arvon määrittämisessä se seikka, että ruokinta- ja makuualueet ovat kuivitetuja ja kiinteällä lattialla. Vieroitetuilla porsailla on päästöraja-arvon määrittämisessä huomioitu, että käytössä on syvä lantakuilu ja käytetään ravitsemustarpeiden mukaisesti ruokintamenetelmää ja että käytössä on kaksi-ilmastokarsinat

ja osaritulälättiä. Ammoniakkipäästön minimoimiseksi myös lannassa eritetyn kokonaistypen määrän oletetaan olevan BAT-päätelmän (BAT 3) mukainen eli lihasioilla enintään 13,0 kg N/ eläinpaikka/vuosi, vieroitetuilla porsailla enintään 4,0 kg N/eläinpaikka/vuosi ja emakoilla porsaineen enintään 30,0 kg N/eläinpaikka/vuosi.

Määräys toiminnan ammoniakkipäästön mahdollisesta rajoittamis-tarpeesta on annettu, koska sikalan ammoniakkipäästöstä ei ollut käytettävissä määritettyä tietoa hakemusasiakirjoissa.

Hajuhaittojen vähentämistä koskevat määräykset on annettu eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin perusteella. Eläinsuojien hajupäästöt laimenevat parhaiten, kun poistoilma johdetaan ulos eläinsuojan katolla sijaitsevien poistoilmahormien kautta.

Lietteen sisältämien hajuhaittoja aiheuttavien kaasujen muodostumista voidaan vähentää myös pitämällä eläinsuoja viileänä sekä eläinsuojien, lietesäiliöiden, kuivalantalan ja nestemäisten rehujen varastointitilojen ympäristö hyvässä ja siistissä kunnossa.

Polttonesteiden ja kemikaalien varastointia sekä jätehuoltoa koskevat lupamääräykset 15.–19.

Kemikaalien ja öljytuotteiden säilytykseen, polttoainesäiliöiden suojaukseen ja imeytysaineen käyttöön liittyvät velvoitteet ovat tarpeen maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisen estämiseksi. Ympäristönsuojelulain 16 §:n mukaan maahan ei saa jättää tai päästää jätettä eikä muutakaan ainetta siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Polttoainesäiliöiden riittävän suuri suoja-allas, katos, ylitäytön ja lapon estojärjestelmät, sekä tankkauspaikan päällystäminen ovat tarpeellisia vahinkoriskin pienentämiseksi.

Jätehuoltoa koskevat lupamääräykset on annettu jätteiden määrän vähentämiseksi, asianmukaisen jätehuollon järjestämiseksi ja jätteistä aiheutuvan maaperän, pinta- ja pohjavesien pilaantumisen sekä asuinympäristön viihtyisyshaitan ehkäisemiseksi.

Eläinruhojen ja muun eläinjätteen varastointia ja käsittelyä koskeva määräys on annettu terveys-, ympäristö- ja hajuhaittojen ehkäisemiseksi. Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen mukaan ruhojen varastointipaikan lämpötilan tulee olla jäähdytetty (suosituslämpötila enintään 6 °C), mikäli ruhoja varastoidaan sulan maan aikana yli kaksi vuorokautta sekä pakkasjakson aikana yli kolme vuorokautta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston eläinperäisiä sivutuotteita koskevan asetuksen (1069/2009) mukaan eläinten ruhot ja muu eläinjäte on käsiteltävä eläinjätteen poltto- tai käsittelylaitoksessa.

Toiminnan tarkkailua, kirjanpitoa ja raportointia koskevat lupamääräykset 20.–27.

Lupamääräykset on annettu päätelmissä edellytettyjen seurantojen ja asetettujen päästövaatimusten seuraamiseksi ja vaatimusten noudattamisen valvomiseksi. Suomessa ei ole tähän asti edellytetty typen ja fosforin erityksen vuosittaista seurantaa. Päätelmissä esitettyjen seurantavaihtoehtotapojen tueksi tarvitaan laskentajärjestelmä, jollaista ei vielä ole käytössä vaan vasta kehitteillä. Tästä syystä tarkkailun toteuttamiselle on annettu neljän vuoden siirtymäaika. BAT-päätelmissä on typen ja fosforin eritykselle raja-arvot, joiden rajoissa toimimalla rehun hyväksikäyttöaste sekä päästöriski pysyvät vähintään kohtuullisella tasolla ja mikä myös edesauttaa ammoniakkipäästötasoihin pääsemistä. Lihasilakan tuotannossa lannassa eritetyn kokonaistypen vaihteluväli on 7,0–13,0 kg N/ eläinpaikka/vuosi ja kokonaisfosforin 1,54–2,38 kg P/eläinpaikka/vuosi. Edellä mainittu fosforiarvo vastaa päätelmässä esitettyä 3,5–5,4 kg P₂O₅/vuosi -arvoa. Vieroitettujen porsaiden osalta lannassa eritetyn kokonaistypen vaihteluväli on 1,5–4,0 kg N/eläinpaikka/vuosi ja kokonaisfosforin 0,53–0,97 kg P/eläinpaikka/vuosi. Edellä mainittu fosforiarvo vastaa päätelmässä esitettyä 1,2–2,2 kg P₂O₅/vuosi -arvoa. Emakoiden porsaineen osalta lannassa eritetyn kokonaistypen vaihteluväli on 17,0–30,0 kg N/ eläinpaikka/vuosi ja kokonaisfosforin 3,96–6,6 kg P/eläinpaikka/vuosi. Edellä mainittu fosforiarvo vastaa päätelmässä esitettyä 9,0–15,0 kg P₂O₅/vuosi -arvoa. P₂O₅-luvut on muunnettu fosforiksi (P) kertoimella 0,44.

Määräysten mukaiset tarkkailuun tehtävät muutokset on delegoitu tavanomaisen käytännön mukaisesti valvontaviranomaiselle. Myös lupaviranomainen voi muuttaa tarkkailumääräyksiä, jos lupaa muutetaan hakemuksesta.

Tarkkailu-, huolto- ja havaittujen vaurioiden korjausvelvoite on annettu sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu suoria päästöjä maaperään, pohjaveteen tai pintavesiin.

Eläinsuojan toimintaa koskevat kirjanpito- ja raportointivelvoitteet on annettu valvontaviranomaisen tiedonsaannin turvaamiseksi ja valvonnan järjestämiseksi. Luvanomukaisen toiminnan ja sen päästöjen luotettava arviointi edellyttää riittävän yksityiskohtaista kirjanpitoa, josta tulee huolehtia heti luvan tultua voimaan. Myös jätelain mukaan toiminnanharjoittajalla on selvilläolo- ja kirjanpitovelvollisuus.

Häiriö- ja muita poikkeuksellisia tilanteita koskeva lupamääräys 28.

Ilmoitusvelvollisuus häiriö- ja poikkeustilanteissa on määrätty viranomaisen ja lähiasukkaiden tiedonsaannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisesti annettavien viranomaisohjeiden vuoksi. Häiriötilanteisiin liittyy ympäristön pilaantumisen ja terveyshaitan riski.

Toiminnan muutoksia ja lopettamista koskevat lupamääräys 29.

Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle toiminnassa tapahtuvista muutoksista, jotta valvontaviranomainen voi tarkastella muutoksen vaikutuksia nykyisessä luvassa annettuihin määräyksiin ja arvioida, onko lupaa tarpeen muuttaa. Esimerkiksi merkittävät eläinten ikäjakauman muutokset edellyttävät ilmoitusta valvontaviranomaiselle.

VASTAUS LAUSUNTOIHIN

Lausunnoissa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon päätöksen lupamääräyksistä ja perusteluista ilmenevällä tavalla.

LUVAN VOIMASSAOLO

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi. Toiminnan olennaiseen muuttamiseen oltava lupa.

Luvan tarkistaminen

Ympäristönsuojelulain mukaan direktiivilaitoksen luvan tarkistamiseen sovelletaan ympäristönsuojelulain 80 ja 81 §:iä (tarkistaminen päätelmien vuoksi).

Korvattavat päätökset

Tällä päätöksellä korvataan päätöksen lainvoimaiseksi tultua Uudenmaan ympäristökeskuksen 3.10.2007 myöntämän ympäristöluvan (no YS 1258, dnro UUS-2007-Y-85-113) lupamääräykset.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan tämän lain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on ympäristönsuojelulain 56 §:n mukaisesti noudatettava asetusta.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös on lainvoimainen valitusajan jälkeen, jos päätökseen ei haeta muutosta.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 6–8, 11, 12, 14–17, 19, 20, 48, 49, 51–53, 58, 62, 66, 70, 80–82, 83, 87, 94, 123, 140–142, 170, 190, 191, 198 §
 Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta 1 §, 11–15 §
 Laki eräistä naapuruussuhteista 17 §
 Jätelaki (646/2011) 8, 13, 29, 72, 91, 118, 120 ja 122 §
 Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 4, 7-9, 24 §
 Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014)
 Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2017/302 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75EU mukaisten parhaita käyttökelpoisia tekniikoita (BAT) koskevien päätöksien vahvistamisesta siipikarjan tai sikojen tehokasvatusta varten. Euroopan unionin virallinen lehti 21.2.2017.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Tästä päätöksestä peritään maksua 4 775 euroa. Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Valtioneuvoston asetuksen (997/2017) aluehallintoviraston maksuista vuonna 2018 liitteen maksutaulukon mukaan hakemuksen mukaisen lupahakemuksen käsittelystä perittävä maksu on 9 550 euroa.

Toiminnan olennaista muuttamista koskevan lupahakemuksen käsittelystä perittävä maksu on 50% taulukon mukaisesta maksusta.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija
 Lapinjärven kunnanhallitus
 Orimattilan kaupunginhallitus
 Lapinjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
 Orimattilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
 Lapinjärven kunnan terveydensuojeluviranomainen
 Orimattilan kaupungin terveydensuojeluviranomainen
 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat
 Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille listan dpoESAVI-295-2018 mukaisesti.

Ilmoittaminen ilmoitustaululla, lehdessä ja internetissä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuun alueen ilmoitustaululla. Päätöksestä kuulutetaan Lapinjärven kunnan ja Orimattilan kaupungin virallisilla ilmoitustauluilla. Päätös julkaistaan aluehallintoviraston internetsivuilla osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu.

Kuulutuksesta ilmoitetaan Orimattilan Sanomissa, Loviisan Sanomissa ja Nya Östiksessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

LIITTEET

- 1) Valitusosoitus
- 2) Toiminnan sijaintikartta
- 3) Asemapiirros

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Arja Johansson ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Auli Kokkonen.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **26.9.2018**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

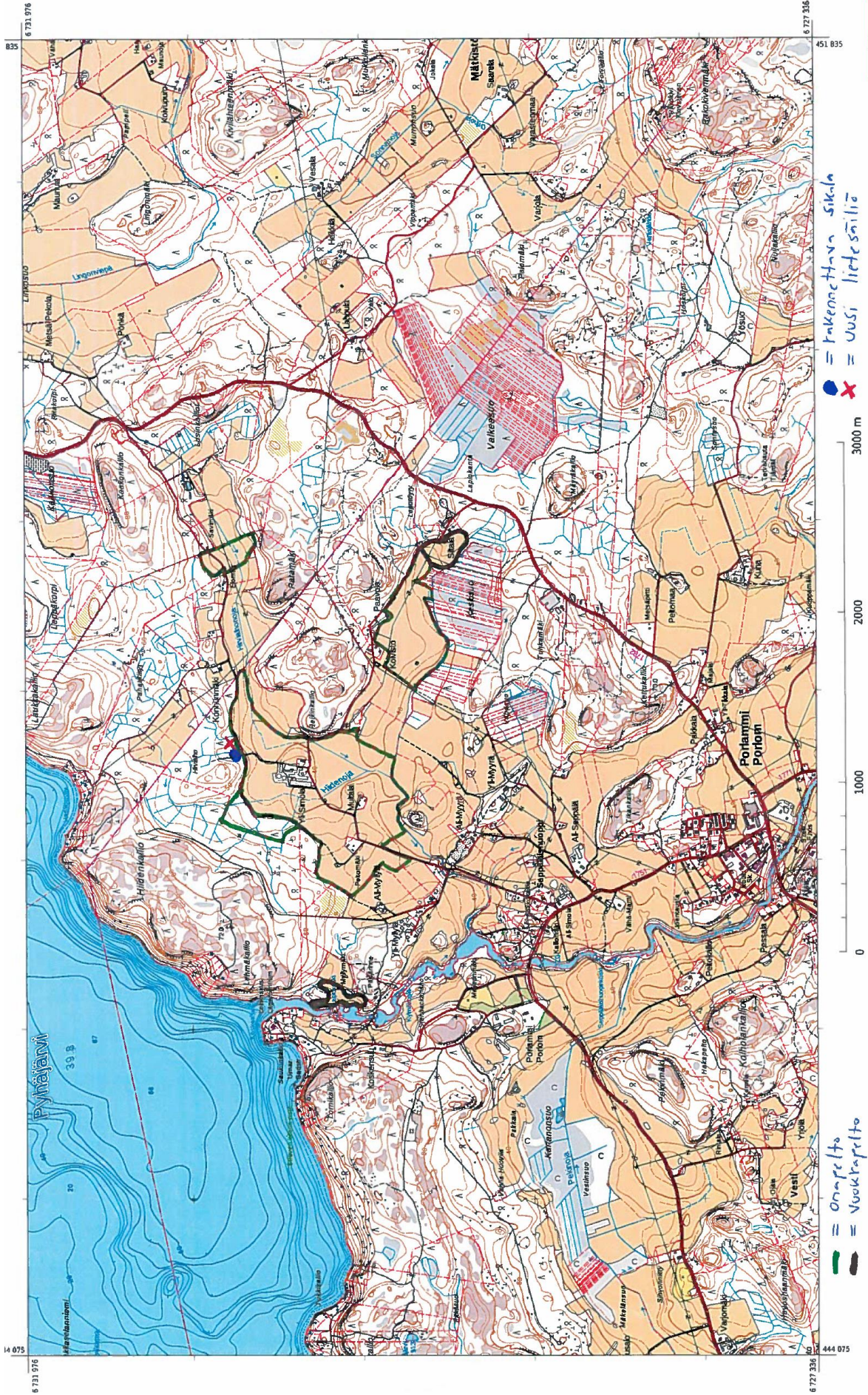
Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot

käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
puhelin:	029 56 42780
faksi:	029 56 42760
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 250 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Maastiedot © Maanmittauslaitos
 Kiinteistöliiedot © Maanmittauslaitos ja kunnat
 Merikartta-aineistot © Liikennevirasto 1.1.2015
 Syvyystiedot © Suomen ympäristökeskus

Korkeuskäyrävälä: 5 m
 Korkeusjärjestelmä: N60
 Tasokoordinaatit: ETRS-TM35FIN

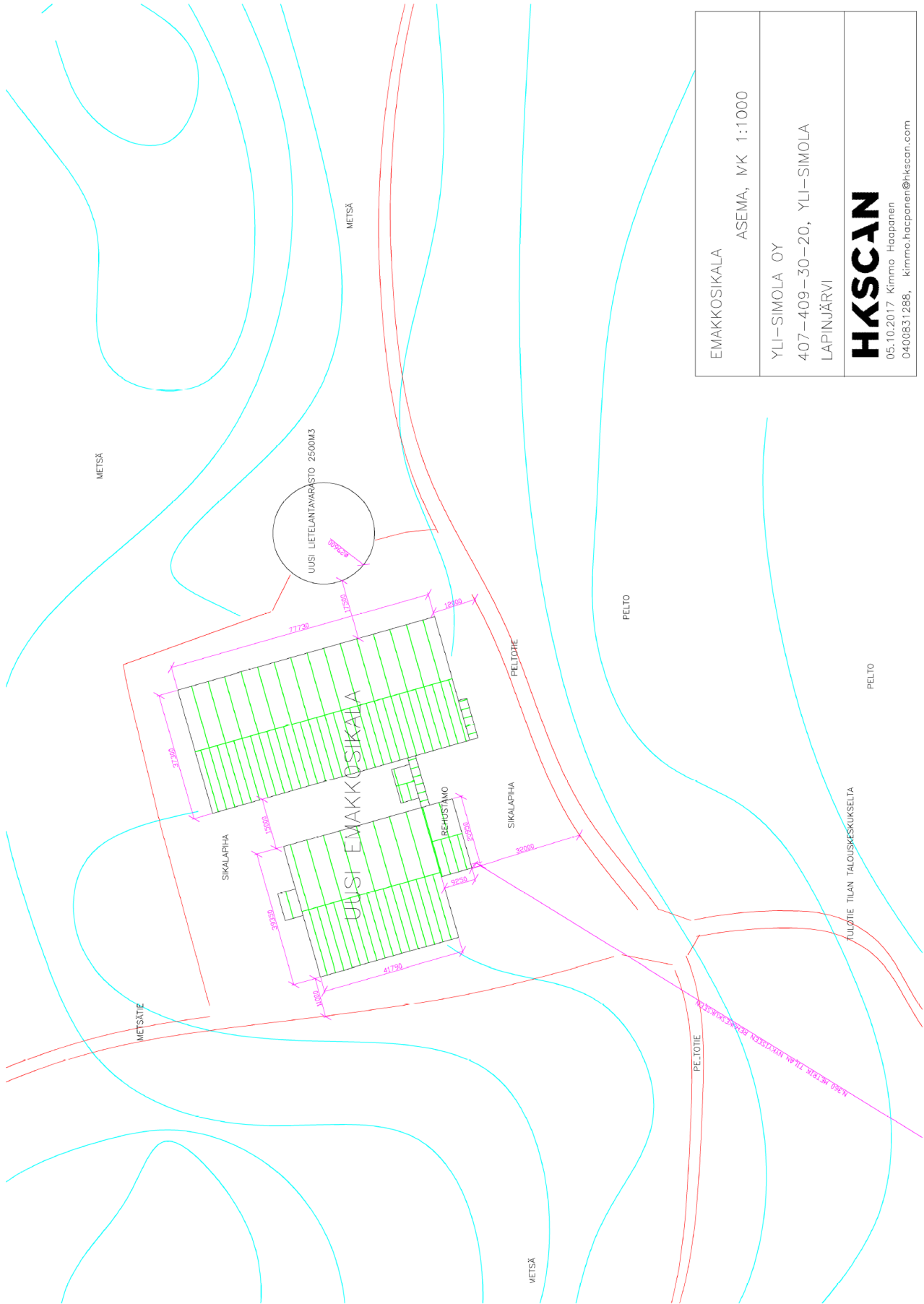
KARTTATULOSTE
1:20 000

Tulostettu 14.12.2017

Kiinteistöresterin tiedoissa voi olla puutteita ja epätarkkuuksia. Rekisteriyksikön tarkka alueellinen ulottuvuus selviää toimitusasiakirjoista ja maastosta.

VAROITUS: Ei navigointikäyttöön. Liikennevirasto ei ole tarkistanut tämän tuotteen tietoja, eikä se ota vastuuta tietojen oikeellisuudesta tai valmistuksen jälkeisistä muutoksista.

EMAKKOSIKALA	ASEMA, MK 1:1000
YLI-SIMOLA OY	
407-409-30-20, YLI-SIMOLA LAPINJÄRVI	
HKSCAN	
05.10.2017 Kirrmo Haapanen	
0400831288, kirrmo.haapanen@hkscan.com	